

Insänt

Det tredje alternativet

I en nyligen utkommen liten publikation, "Både - Och" riktar överste B-J Geijer skarp kritik mot våra arméstridskrafterns beredskap. I motsats till många av våra dagars försvarsdebattörer går Geijer (som är militär rådgivare vid den svenska FN-delegationen i New York) rakt på sak och erinrar därvid oss något äldre läsare om trettiotalets frispråkiga militärskribenter Axel Gyllenkrok och Alf Meyerhöffer. Författaren drar slutsatsen att som ett komplement till rikets försvar krävs ständigt insatsberedda arméförband, uppsatta av värnpliktiga som inkallas i intervaller året om. Det skulle röra sig om drygt fyra omedelbart disponibla brigader, grupperade i strategiskt viktiga delar av vårt land. Härigenom skulle regeringen i ett krisläge ha avsevärt större handlingsfrihet än för närvarande och kunna stå emot påtryckningar.

Geijer är inte helt främmande för tanken att Sverige under "gynnsamma förhållanden" (dvs ett successivt upptrappat kristillstånd mellan Öst och Väst) kan tänkas genomföra mobilisering varigenom statsledningen finge litet mera råg i ryggen! Men författaren betonar kanske inte tillräckligt kraftigt att våra arméförband inte kan anses vara särskilt slagkraftiga omedelbart efter ett "pådrag". Det fordras träning och samtrimning. Vid repetitionsövningar av kort varaktighet har det visat sig att dessa KFÖ-förband icke ens efter sex dygns övningar har kunnat nå fältmässig status i något avseende. Hur skall det då fungera med snabbinkallade?!?

Till följd av den svenska arméns låga insatsberedskap kan det fresta den supermakt som vill använda svenskt territorium som "genommarschområde" att använda sig av "det tredje alternativet", dvs varken konventionellt anfall eller kärnvapenangrepp utan av *utpressning*. Skulle en kapplöpning om Skandinavien i likhet med den i april 1940 bli aktuell så har ryssarna tack vare sin enorma uppladdning på Kolahalvön alla fördelar på sin sida. Inför hotet att NATO hinner ingripa i Norge ligger det nära till hands för Sovjetunionen att begära passage längs de utmärkta vägarna mot Atlanten genom Västerbottens och Norrbottens län. Ett framträngande genom det otillgängliga Finnmark torde vara helt uteslutet.

Såsom offer för utpressning har vi dystra erfarenheter från tiden för andra världskriget. Mobiliseringen på våren 1940 skedde "hemligt" - för att inte "reta Hitler". När Nazi-Tyskland något år senare krävde att få transitera permittenter till och från Dietls armé i finska Lappland var vi fortfarande så militärt svaga att regeringen måste gå med på denna synnerligen onutrala handling.

Utpressningshot föreligger främst i "hastiga lägen". För utpressaren är det värdefullt att dessförinnan ha kunnat påverka folkopinionen. "Hellre röd än död" osv. Under banderoller med en märklig blandning av uppmaningar till fred till varje pris och anti-amerikanska slagord har fredsrörelsens demonstrationståg dragit fram här och var i vårt land. Av den ensidiga propagandan att döma är det inte svårt att fastställa vilka krafter som ligger bakom fredsrörelsen. Uppluckringstendenser i försvarsviljan hos den fria världens nationer hälsas med tillfredsställelse i Moskva.

De baltiska nationernas tragiska öde för drygt 40 år sedan borde ha varnat svenska folket för varje form av underkastelse, men historiska fakta tycks inte kunna påverka defaitistiska stämningar. Glädjande nog är försvarsviljan god bland våra dagars värnpliktiga. Den svenske soldaten är "motiverad", och den omständigheten bör man ta vara på. Inom försvarsdepartementet är man just nu febrilt sysselsatt med att minska fredsorganisationen till förmån för krigsorganisationen. Är inte denna strikta uppsplättning mellan "fred" och "krig" minst sagt otidsenlig i den oroliga värld vi lever i? Med stor sannolikhet försöker den supermakt som har aggressiva planer mot Sverige se till att någon krigsorganisation aldrig kommer till stånd! Med militära resurser omedelbart gripbara har vi en större chans att komma ur detta dilemma, och det är den lösningen som överste Geijer pekar på. Eftersom författaren har radikala idéer rörande våra fredsförbands vara eller icke vara torde han säkert komma att röna mothugg från traditionsbevarande håll. Det väsentliga är emellertid att Geijer har lanserat ett förslag, som går ut på att göra vårt land mindre sårbart mot vad som här kallats "det tredje alternativet".

Mårten Elgström